

DRŽAVNO NATJECANJE IZ POVIJESTI
2. SKUPINA: SREDNJI I RANI NOVI VIJEK
ŠKOLSKA GODINA: 2013. / 2014.
10. travnja 2014.
9:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

53	
----	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____

2. _____

3. _____

(MJESTO I NADNEVAK)

NAPUTCI:

1. **Imate 60 minuta za rješavanje ispita.**
2. **Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.**
3. **Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko.**
4. **Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno.**
5. **Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati.**
6. **Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.**
7. **Želimo Vam mnogo uspjeha!**

I. U zadacima koji slijede samo je jedan odgovor točan.

Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

1. U kojem je gradu 1455. godine tiskana prva Biblija?

1	
---	--

- a) Trieru
- b) Mainzu
- c) Augsburgu
- d) Strasbourgu

2. Koji od navedenih nije bio knez izbornik Svetog Rimskog Carstva Njemačke/Njemačkog Narodnosti/Naroda u 15. stoljeću?

1	
---	--

- a) Nadbiskup Kōlna
- b) Češki kralj
- c) Brandenburški markgrof
- d) Veliki meštar Teutonaca

3. Koji su grad 1456. godine uspješno obranili: Ivan Hunjadi, Ivan Kapistran i Ivan Karvajal (Juan de Carvial)?

1	
---	--

- a) Bobovac
- b) Beograd
- c) Bihać
- d) Budim

4. Koja velikaška obitelj kontrolira Klis, Skradin i Omiš 1347. godine?

1	
---	--

- a) Bribirci (Šubići)
- b) Nelipići/Nelipčići
- c) Kačići
- d) Kotromanići

5. Što se odnosi na djelovanje dominikanaca u Hrvatskoj?

1	
---	--

- a) Bela III. im je darovao Senj
- b) Samostan u Remetama
- c) „Red i zachon“
- d) Opatija sv. Marije u Topuskom

6. Protiv kojeg bizantskog vladara ratuje Stjepan II. Arpadović?

1	
---	--

- a) Manuel I. Komnen
- b) Ivan II. Komnen
- c) Aleksije II. Komnen
- d) Izak II. Angel

7. Koja od navedenih osoba nije sudjelovala u bitci na Krbavskom polju?

1	
---	--

- a) Franjo Nadasdy
- b) Mirko Derenčin
- c) Bernardin Frankapan/Frankopan
- d) Mihael Pethkey

8. Za kojeg vladara vežemo *Akt o supremaciji*?

1	
---	--

- a) Karlo V. Habsburg
- b) Gustav II. Adolf
- c) Henrik VIII. Tudor
- d) Vilim Oranski

II. U sljedećim zadacima povežite međusobno srodne sadržaje. Upišite slovo iz desnog stupca na odgovarajuću crtu ispred navoda u lijevom stupcu. Dva slova (sadržaja) su višak.

9. Narodima (državama) pridruži građevine:

3	
---	--

___ Schönbrunn/Schönbrum	a) Mogulsko Carstvo
___ Escorial	b) Maye
___ Machu Picchu	c) Portugal
___ Chichen Itza	d) Španjolsko Kraljevstvo
___ Taj Mahal	e) Habsburška Monarhija
	f) Japan
	g) Inke

10. Događajima pridruži godine:

3	
---	--

___ Izdan Nanteski edikt	a) 1649.
___ Proglašena engleska republika	b) 1602.
___ Okrunjen prvi ruski car	c) 1547.
___ Osnovana Istočnoindijska kompanija (Nizozemska)	d) 1572.
___ Osnovana Utrechtska unija	e) 1589.
	f) 1579.
	g) 1598.

11. Povijesnim osobama pridruži njihove supruge:

3	
---	--

___ Ladislav IV. Arpadović	a) Buzila
___ Stjepan Posmrče	b) Izabela
___ Ludovik I. Anževinac	c) Kunigunda
___ Žigmund Luksemburški	d) Ana Katarina
___ Koloman	e) Barbara Celjska
	f) Elizabeta (Jelena)
	g) Tomasina Morosini

III. U sljedećim zadacima odgovorite na pitanja kratkim odgovorima.

12. Koja je slobodna umijeća obuhvaćao srednjovjekovni školski program "kvadrivij"?

1	
---	--

13. Kako se naziva kraljevo savjetodavno tijelo značajno za početak parlamentarizma na području Pirenejskog poluotoka?

1	
---	--

14. Kako se zvao hrvatski velikaš koji je početkom 13. stoljeća nosio titulu sidraškog i cetinskog kneza te bio u sukobu s Andrijom II. Arpadovićem?

1	
---	--

15. Napiši dva uvjeta koja su bila potrebna kako bi netko službeno (de iure) postao kralj Hrvatsko-Ugarskog Kraljevstva u 14. stoljeću?

1	
---	--

16. Koji je vladar naslijedio Tvrtka II. na prijestolju Bosanskog Kraljevstva?

1	
---	--

17. Koji je papin poslanik neposredno prije bitke na Mohačkom polju potresnim riječima opisao prilike u Ugarsko-Hrvatskom Kraljevstvu?

1	
---	--

18. Tko je 1524. godine vodio uspješnu obranu Klisa?

1	
---	--

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene sadržaje. Upišite redne brojeve od 1 (najstariji) do 5 (najmlađi) na praznu crtu ispred navoda u lijevom stupcu.

19. Kronološki poredaj događaje:

3	
---	--

- ___ Vandali pljačkaju Rim
- ___ Udaja burgundske princeze Klotilde
- ___ Poginuo car Valens
- ___ Langobardi zauzimaju Ravenski egzarhat
- ___ Franci osvajaju Akvitaniju

20. Kronološki poredaj hrvatsko-ugarske vladare iz dinastije Arpadović:

3	
---	--

- ___ Stjepan II.
- ___ Gejza II.
- ___ Bela III.
- ___ Ladislav IV.
- ___ Emerik I.

21. Kronološki poredaj događaje:

3	
---	--

- ___ Počinje Tridesetogodišnji rat
- ___ Bartolomejska noć/Pariška krvava svadba
- ___ Westfalski mir
- ___ Utemeljeno Kraljevstvo Velike Britanije
- ___ Prvi put izglasan zakon *Liberum veto* u Poljskoj

V. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnih izvora.

22. Pročitaj sljedeći povijesni izvor i odgovori na pitanja:

"Veliku takvu moć i množinu naroda imaše Hrvatska do arhonta Kresimira. Pošto ovaj umre, a njegov sin Miroslav, nakon što je vladao četiri godine, od bana Pribunje bude uklonjen, i u zemlji nastala raskol i veliki razdor, umanjili se broj i konjaništva i pješadije i sagena i kondura, što ih imahu Hrvati."

4	
---	--

a) Kojem je hrvatskom vladaru ban Pribina pomogao da dođe na vlast?

b) Kojim su pojmom spomenuti/definirani mali brodovi?

c) Kojim trima županijama vlada ban Pribina?

d) Tko vlada Hrvatskom prije Krešimira I.?

23. Pomoću slikovnog primjera odgovori na sljedeća pitanja:

a) Tko je dao sagraditi most prikazan na slici?

4	
---	--

b) Tko je 31.siječnja 1664. godine zapalio prikazani most?

c) Koji je španjolski vladar dodijelio red "viteza zlatnog runa" osobi koja je zapalila most?

d) Koji je francuski vladar poslao 10 000 talira osobi koja je zapalila most?

V. Sljedeće zadatke riješite pomoću slijepe karte.

24. Odgovorite na sljedeća pitanja:

6	
---	--

a) Koja je ranosrednjovjekovna županija označena kosim crtama?

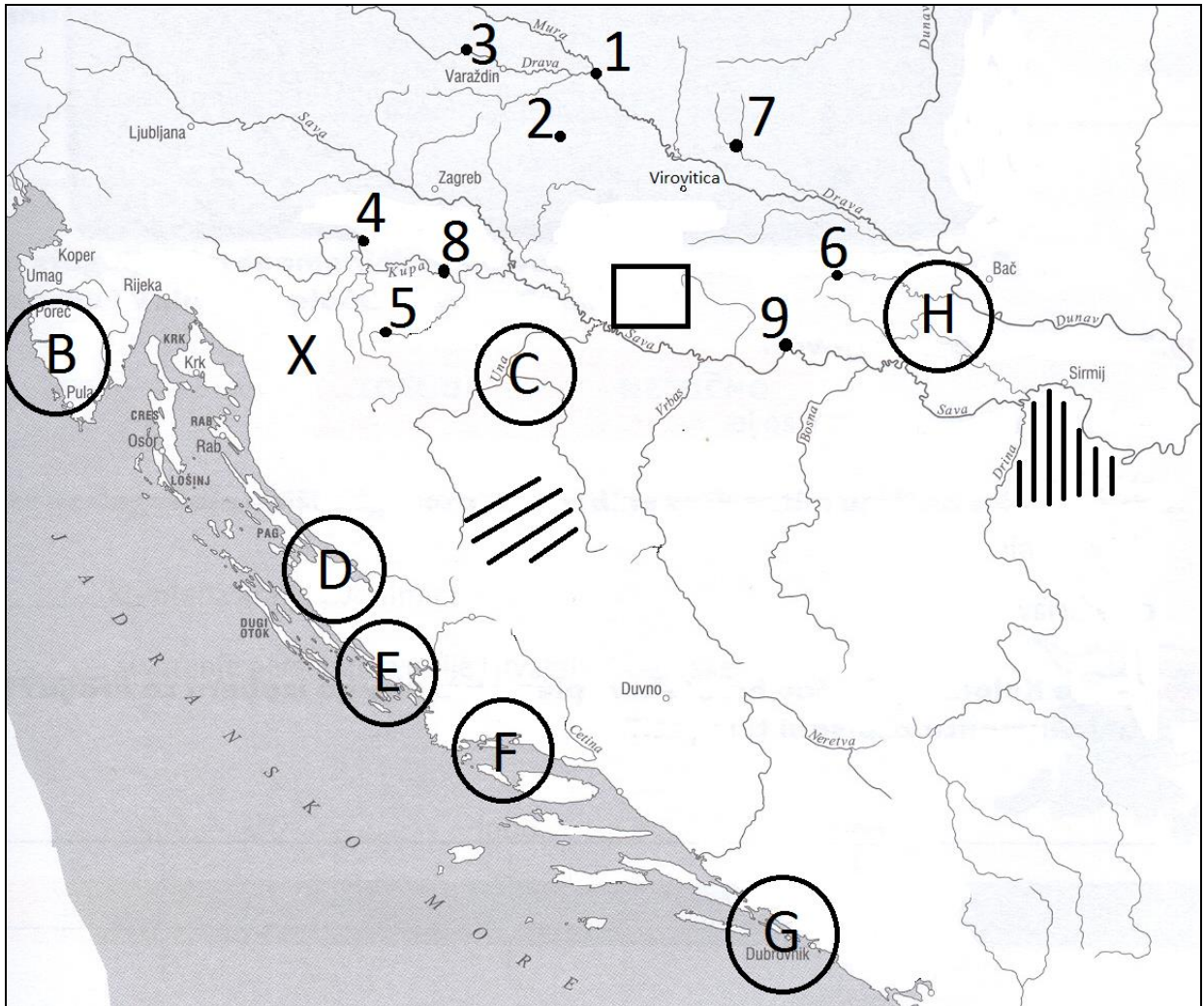
b) Kojem sandžaku od 1580. godine pripada prostor na karti označen kvadratom?

c) Kojoj Vojnoj krajini na početku 17. stoljeća pripada prostor koji je na karti označen znakom X?

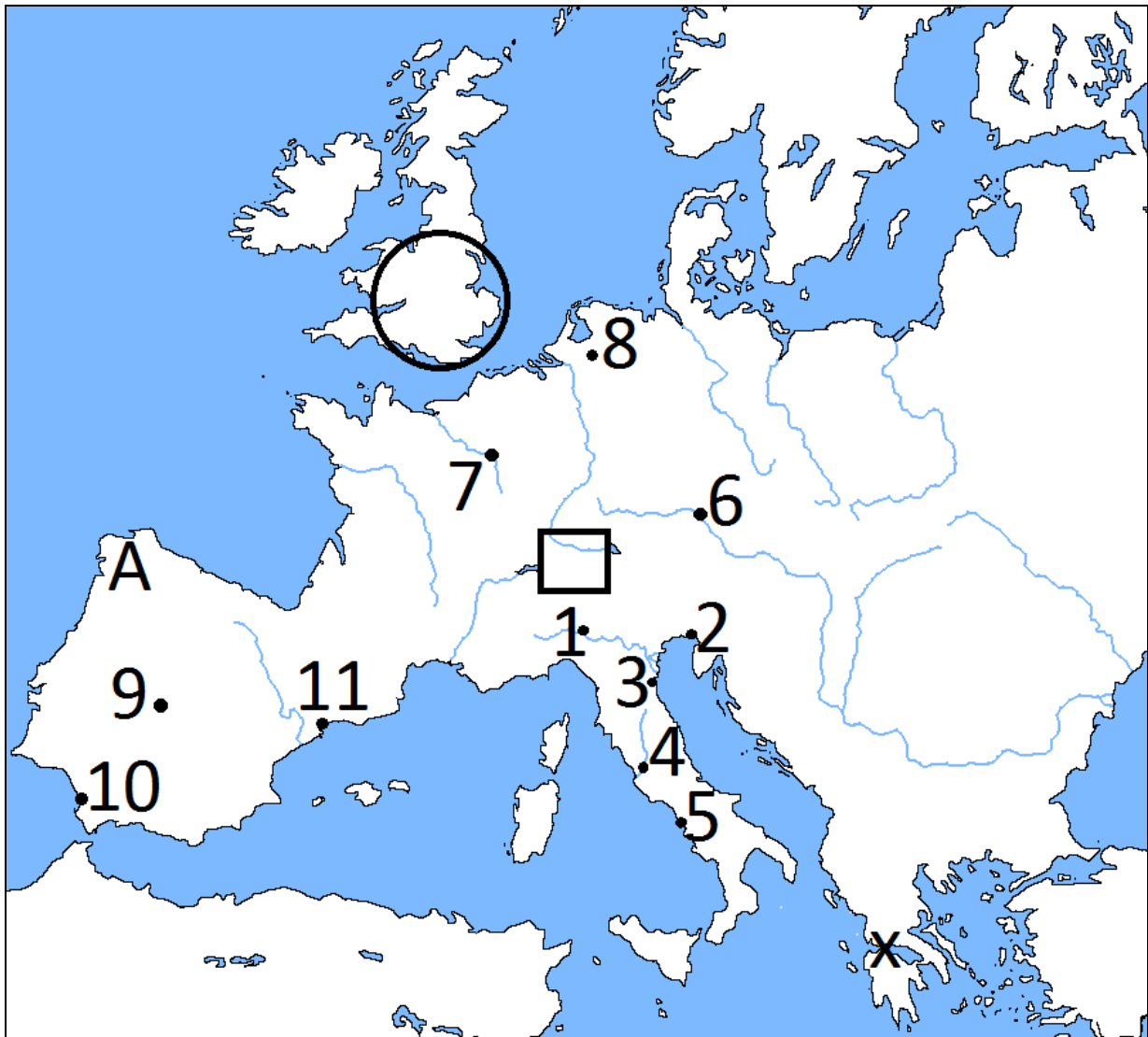
d) Kojim je brojem na karti označena utvrda Novi Zrin?

e) Koja je banovina u drugoj polovici 14. stoljeća označena okomitim crtama?

f) Na kojem se zaokruženom području na karti nalaze utvrde sv. Mihovila i sv. Nikole? (Napiši slovo)

25. Odgovorite na sljedeća pitanja koristeći slijepu kartu:

a) Koji je hodočasnički centar srednjeg vijeka označen slovom A?

6	
---	--

b) Kojim je brojem označena i kako se zvala prijestolnica Teodorika Velikog?

c) Koji suvremenik Karla Velikog poznat po kovanju vlastitog novca kontrolira zaokruženi prostor?

d) Koja je bitka, vođena u vrijeme pontifikata Pia V., na karti označena znakom x?

e) Kojim je brojem označen i kako se zove grad gdje je potpisan mir kojim je završio Rat za španjolsku baštinu?

f) Koji je reformator umro 1531. godine djelujući na prostoru označenim kvadratom na karti?
